

Landschapsonwikkelingsplan

Woerden

Deel 3: Uitvoeringsprogramma

Gemeente Woerden 11.005441

Registratiedatum: 07/04/2011
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Colofon

Brons + partners landschapsarchitecten bv

Everwijnstraat 9
4101 CE Culemborg

T 0345 534 765
F 0345 534 736

Contactpersoon: Rudy Brons

E info@bronsenpartners.nl
W www.bronsenpartners.nl

Opdrachtgever:
Gemeente Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Projectnummer:
808 Landschapontwikkelingsplan Woerden

februari 2011

Inhoud

1	INLEIDING.....	5
2	UITVOERINGSSTRATEGIE	7
2.1	UITVOERING VIA SAMENWERKING	7
2.2	GEMEENTELIJKE TAKEN	8
3	PROJECTEN.....	13
3.1	PROJECTEN DIE RANDVOORWAARDE ZIJN BINNEN GEMEENTELIJKE ORGANISATIE (G)	14
3.2	PROJECTEN GERICHT OP LANDSCHAPSVERBETERING (L)	15
3.3	PROJECTEN GERICHT OP RECREATIEVE VOORZIENINGEN (R)	18
3.4	INTEGRALE PROJECTEN (I)	22
3.5	PROJECTEN DIE HET GEMEENTELIJK BELEID CONCRETISEREN (B)	25
4	PROGRAMMERING.....	29

1 Inleiding

In het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente Woerden wordt inzichtelijk gemaakt hoe de gemeente de ontwikkeling van haar buitengebied voor de komende 10 jaar wil vormgeven. Een belangrijk onderdeel van het Landschapsontwikkelingsplan is het daadwerkelijk uitvoeren van projecten, om de visie te verwezenlijken. Hiertoe is dit Deel 3 van het Landschapsontwikkelingsplan, het Uitvoeringsprogramma opgesteld.

De basis voor het Uitvoeringsprogramma ligt in de bijbehorende Landschapsvisie (Deel 2), waarin behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische en landschappelijke waarden, binnen een vitaal landschap met een Woerdense identiteit, het hoofddoel zijn. Het voorliggende Uitvoeringsprogramma vertaalt de visie naar concrete uitvoeringsprojecten waarmee daadwerkelijk een landschapsverbetering in gang gezet kan worden.

Met het Uitvoeringsprogramma wordt als het ware een prestatieverplichting aangegaan om voor diverse projecten op zoek te gaan naar middelen om aan de projecten uitvoering te geven. Het Landschapsontwikkelingsplan wordt door de gemeenteraad vastgesteld, inclusief het Uitvoeringsprogramma, waarna uitvoeringsprojecten kunnen worden voorbereid.

Momenteel is er ook bij de gemeente Woerden een herbezinning op de uitgaven van de gemeente gaande. Dit zal mogelijk ook zijn effecten hebben op het uitvoeringsprogramma van het LOP, gedacht kan worden ook een langzamer tempo van uitvoering en vooral projecten die weinig van de gemeentelijke 'kas'vragen ondersteunen, waarbij natuurlijk de co-financiering de kosten kan halveren of voor 3/4 kan terug brengen.

Ook ontwikkelingen van derden kunnen bijdragen aan landschapsversterking en de instandhouding van de identiteit van het landschap. Dit vergt een actieve inzet van de gemeente, zowel als het gaat om meedenken in projecten van anderen als bij het stimuleren van initiatiefnemers en stellen van eisen met betrekking tot landschappelijke inpassing en beeldkwaliteit. Het aanstellen van een landschapscoördinator is voor het in standhouden van het gewaardeerde landschap van de gemeente Woerden van cruciaal belang.

Voor de verschillende subsidiemogelijkheden wordt verwezen naar de Analyse, Deel 1 van het landschapsontwikkelingsplan, waarin in hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de verschillende regelingen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 komt de Uitvoeringsstrategie aan de orde, ofwel de manier hoe de Uitvoering zal worden opgepakt. In hoofdstuk 3 komen de projecten aan de orde, waarbij wordt ingegaan op het doel van het project, de trekker en de andere betrokken partijen, de te verwachten kosten (globaal) en de mogelijke financieringsbronnen. In hoofdstuk 4, Programmering, is tenslotte een overzicht opgenomen van alle projecten uit het Uitvoeringsprogramma, met een eerste planning voor de komende 10 jaren. Dit schema zal jaarlijks, ten tijde van de evaluatie van de voortgang, kunnen worden geactualiseerd.

2 Uitvoeringsstrategie

Het Landschapsontwikkelingsplan heeft tot doel om de landschappelijke kwaliteiten binnen Woerden te behouden en waar mogelijk te versterken. De meeste projecten in dit uitvoeringsprogramma hebben dit ook als achterliggend doel. In samenhang daarmee omvat het plan de versterking van recreatieve voorzieningen, omdat via recreatie het landschap goed kan worden beleefd. Hierdoor wordt het draagvlak voor landschapsbehoud versterkt. Voor de uitvoering van de visie is (behoud van) voldoende draagvlak namelijk belangrijk, zowel binnen de gemeente als bij de bevolking.

Het landschap is opgebouwd uit verschillende functies die gezamenlijk de aanblik van het landschap bepalen. Te denken valt aan woonfuncties met hun tuinen en erven in de linten, maar ook aan fruitteelt en de melkveehouderij. Het Landschapsontwikkelingsplan streeft naar een gezonde ontwikkeling en instandhouding van deze functies zodat zij door een goede inrichting van erven en terreinen kunnen bijdragen aan landschappelijke kwaliteit. Daarnaast is de structuur van polders, verkavelingen, kades en waterlopen een belangrijke identiteitsdrager van het gebied, waar tevens een hoge cultuurhistorische waarde aan wordt toegekend. Er wordt naar gestreefd om deze structuur in het landschap zichtbaar en beleefbaar te houden of te maken.

2.1 Uitvoering via samenwerking

In deze tijden van recessie, waardoor de financiële middelen van de overheden schaarser worden, is samenwerking met andere partijen van wezenlijk belang om binnen beperkte budgetten toch projecten te kunnen uitvoeren.

De uitvoering van het Landschapsontwikkelingsplan is in eerste instantie een taak voor de gemeente. Deze taak is in de volgende paragraaf omschreven. De gemeente Woerden beschikt niet over voldoende middelen en mankracht om alles zelf te doen. Daarom zoekt de gemeente ook samenwerking met andere overheden, zoals de provincie Utrecht via de Gebiedscommissies (Stad en Land Utrecht en De Venen) en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR). Dergelijke organisaties kunnen bijdragen aan de landschapsvisie door de realisatie van eigen projecten binnen de kwalitatieve kaders van het Landschapsontwikkelingsplan of door deelname in de gemeentelijke projecten. Het is in dit kader van belang dat de gemeente Woerden weet wat er in de regio speelt. Ook moet de gemeente Woerden ervoor zorgen dat partijen die opereren in de regio goed op de hoogte zijn van de wensen van Woerden op het gebied van landschap. Het is aan te bevelen om de relatie met Stichting Groene Hart te versterken, omdat er veel gelijksoortige wensen en belangen spelen.

In het kader van het Ruimtelijk Actieprogramma en de Kwaliteitsgids zoekt de Provincie Utrecht eveneens naar samenwerking met de gemeente. Ondanks de bezuinigingen van de Rijksoverheid wil de provincie de terminologie en de gebiedsprocessen, met bijbehorend draagvlak, graag overeind houden. De Provincie kan echter geen projecten adopteren.

Bij het zoeken naar samenwerking is het raadzaam om creatief te werk te gaan. Als voorbeelden hiervoor kan gekeken worden naar het Streekfonds van de Utrechtse Waarden en de Streekrekening van het Utrechts Landschap (dat is provinciaal geld waarvan de rente door Utrechts Landschap kan worden benut). Het behoort ook tot de mogelijkheden om samen met andere gemeenten een werkgroep op te richten met als doel het bundelen van versnipperd beschikbare budgetten, onder het credo: samen sterker.

Voor de uitvoering, en later mogelijk ook het beheer, kan de gemeente Woerden samenwerking zoeken met Landschap Erfgoed Utrecht. Tevens is het doel van het Landschapsontwikkelingsplan om

ook bedrijven en particulieren in het gebied te stimuleren tot investering in landschappelijke kwaliteit. Te denken valt aan de realisatie of het herstel van een hoogstamfruitgaard, een laanbeplanting langs karakteristieke lange opritten, de aanleg van passende erfbeplanting of herstel en onderhoud van kavelgrensbeplanting.

2.2 Gemeentelijke taken

In het buitengebied heeft de gemeente Woerden een belangrijke rol bij de stimulering van een actieve landschapsontwikkeling. De gemeente is de belangrijkste initiator en motivator gericht op uitvoering van het Landschapsontwikkelingsplan. Hiertoe worden de volgende taken uitgeoefend:

- Het vaststellen van het landschapsontwikkelingsplan (delen 1 t/m 3) en het reserveren van budgetten;
- zorg dragen voor een goede koppeling van het RO-beleid met de gewenste landschapsontwikkeling;
- het toetsen van ingediende plannen aan de gewenste landschapsontwikkeling en de gestelde randvoorwaarden vanuit landschap. Dit geldt vooral voor nieuwe ontwikkelingen die niet rechtstreeks toelaatbaar zijn in het bestemmingsplan. Vervolgens moeten strikte eisen voor landschapsontwikkeling worden gesteld wanneer deze ontwikkeling wel mogelijk wordt gemaakt;
- het motiveren en enthousiasmeren van initiatiefnemers wiens plannen strikt genomen wel mogelijk zijn conform bestemmingsplan, maar waarbij kwaliteitswinst te behalen valt wanneer extra zorg wordt besteed aan landschap, cultuurhistorie en / of ruimtelijke kwaliteit;
- de uitvoering van projecten die vormgeven aan de landschapsvisie. Niet van alle projecten ligt de coördinatie overigens bij de gemeente zelf;
- het uitvoeren van beheer van gemeentelijke eigendommen. Een duurzaam en natuurvriendelijk beheer van bijvoorbeeld wegbermen en landschapselementen draagt immers in grote mate bij aan landschap met kwaliteit;
- de jaarlijkse controle van de uitvoering en het beheer van projecten om te toetsen of zij in overeenstemming zijn met de landschapsvisie (handhaving). Waar nodig zal de gemeente bijsturen.
- een jaarlijkse korte evaluatie van de voortgang van het Uitvoeringsprogramma;
- voortdurende aandacht voor communicatie over landschap om de betrokkenheid vast te houden;
- fungeren als aanjager voor nieuwe projecten.

De gemeente Woerden moet om te beginnen de juiste randvoorwaarden scheppen binnen de eigen organisatie om ervoor te zorgen dat de projecten van het Landschapsontwikkelingsplan daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd. Deze randvoorwaarden leggen de basis voor continue aandacht voor het landschap binnen de gemeentelijke organisatie. Het gaat om de volgende activiteiten:

- Aanstellen van een landschapscoördinator;
- Overlegstructuur tussen verschillende afdelingen binnen gemeente intensiveren om een betere uitwisseling te krijgen en gezamenlijk beter de belangen van het landschap te kunnen dienen;
- Koppeling beleid voor Ruimtelijke Ordening en landschapsontwikkeling;
- Regelmatig communicatie-uitingen over landschap richting burgers initiëren;

- Bestaande overlegstructuur gebruiken voor voortgangscontrole uitvoering Landschapsontwikkelingsplan.

Aanstellen landschapscoördinator

Het aanstellen van een landschapscoördinator is een basis-randvoorwaarde voor de uitvoering van het Landschapsontwikkelingsplan. Dit is van cruciaal belang voor het behouden van voortdurende aandacht voor de landschappelijke kwaliteiten van de gemeente Woerden. Juist wanneer er weinig geld beschikbaar is voor de daadwerkelijke uitvoering van projecten, is het aanstellen van een landschapscoördinator de meest verstandige investering in landschapsbehoud en –ontwikkeling. De grote meerwaarde van structureel investeren in een landschapscoördinator is dat met beperkte middelen toch veel bereikt kan worden, oftewel ‘meer voor minder geld’. Er wordt, gezien de financiële situatie van de gemeente Woerden, vooralsnog ingezet op 0,15 FTE voor een landschapscoördinator in Woerden, hoewel door deskundigen wordt gewaarschuwd dat dit waarschijnlijk veel te weinig zal zijn.

Er is een constructie denkbaar waarbij Landschapsbeheer Nederland en de Provincie Utrecht betrokken zijn bij de financiering van de landschapscoördinator in de eerste paar jaren. De gemeente gaat dan in de loop van de tijd meer zelf betalen. Dit is het meest kansrijk wanneer samenwerking gezocht wordt met een of meer andere gemeenten, bijvoorbeeld gemeente De Ronde Venen waarvan bekend is dat er een capaciteitstekort is op gebied van landschap. Het is zeker aan te bevelen om dit op korte termijn nader te onderzoeken. Wanneer verloren gegane landschapskwaliteiten later moeten worden hersteld, zal het daarenboven vele malen duurder (zo niet onmogelijk) zijn.

Taken landschapscoördinator

De landschapscoördinator is de centrale persoon bij alles wat (mogelijk) kan bijdragen aan het landschap. Kennisoverdracht, stimuleren, signaleren van kansen en het verbinden van personen en organisaties is de essentie van de taak van de landschapscoördinator. Met een landschapscoördinator blijft het landschapsontwikkelingsplan in beweging.

De landschapscoördinator is het eerste aanspreekpunt voor alles op het gebied van landschapsontwikkeling, zowel binnen de gemeente als richting particulieren. De landschapscoördinator onderhoudt het contact met initiatiefnemers en vertegenwoordigt het Woerdense landschap op alle schaalniveau's. Denk bijvoorbeeld aan het overleg tussen verschillende gemeentelijke afdelingen en afstemming met buurgemeenten of een grotere regio. Particulieren kunnen gratis van de diensten van de landschapscoördinator gebruik maken teneinde de beoogde kwaliteit van het landschap te waarborgen. De landschapscoördinator draagt de landschapsvisie van Woerden uit en maakt deze concreet in inrichtings- en beheersplannen op kavelniveau, subsidieaanvragen en duurzame financiering.

De landschapscoördinator is ook degene die de coördinatie houdt over het Uitvoeringsprogramma en die, zo mogelijk, de in het Uitvoeringsprogramma benoemde projecten nader uitwerkt en contacten legt en onderhoudt met de daartoe benodigde samenwerkingspartners. Deze persoon bundelt als het ware alle landschapskennis over het gebied en kan ook de samenhang tussen diverse projecten en de kansen die zich voordoen in het buitengebied in het oog houden. Tevens is de landschapscoördinator verantwoordelijk voor de uitvoering van het gemeentelijke beleid gericht op de ontwikkeling van natuur en landschap.

Het komt vaak voor dat meerdere gemeenten een landschapscoördinator samen delen. De landschapscoördinator kan samenwerking zoeken met de binnen de gemeente Woerden aanwezige subsidioloog, voor het optimaal benutten van beschikbare subsidies.

(Zie ook project G1 in hoofdstuk 3.)

Overlegstructuur tussen afdelingen verbeteren

In de voorgaande decennia is er in Woerden relatief weinig aandacht geweest voor het behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het landschap. Vanuit de hogere overheden wordt recent sterk opgeroepen om zorgvuldig met dit erfgoed om te gaan, zeker ook in Woerden dat deel uitmaakt van het Groene Hart. Met de vaststelling van het Landschapsontwikkelingsplan inclusief Uitvoeringsprogramma zet Woerden de eerste stap in de richting van duurzaam landschapsbehoud.

Naast het aanstellen van een landschapscoördinator, is het van belang dat de ambtenaren die nu al kennis hebben van het LOP doordat ze betrokken waren in de Projectgroep, de landschapsvisie van de gemeente Woerden ook toepassen en uitdragen in hun dagelijkse werk. Daarnaast is het belangrijk dat de projectgroepleden ook de andere medewerkers van de gemeente Woerden op de hoogte brengen van de bedoelingen van het LOP. Denk bijvoorbeeld aan de mensen van het omgevingsloket, de vergunningverleners, het team projecten, juristen, collega-stedenbouwkundigen, collega-RO-ers, beleidsmedewerkers verkeer en vervoer en medewerker water. Zij kunnen met deze kennis in hun achterhoofd in hun dagelijkse werkzaamheden beter rekening houden met het gemeentelijk landschapsbeleid en er mede voor zorgen dat er naar de burger toe eenduidigheid over bestaat.

Tijdens de totstandkoming van de visie is geconstateerd dat de voor het landschapsontwikkelingsplan georganiseerde informatie-uitwisseling tussen gemeentelijke afdelingen voorziet in een behoefte. Gesignaleerd is dat er nog altijd teveel binnen de eigen afdelingen wordt gewerkt en gedacht, terwijl het landschap juist is gebaat bij een integrale afstemming. Het is dan ook zaak om deze uitwisseling tussen afdelingen te continueren en te verstevigen, bij voorkeur volgens een slagvaardige en eenvoudige methode die niet teveel tijd vergt van de ambtenaren. Het doel van de afstemming is het elkaar informeren over nieuwe initiatieven en ontwikkelingen in het buitengebied, de landschappelijke, recreatieve en RO-aspecten daarvan bespreken en afspraken maken over te volgen procedures. De medewerker cultuurhistorie schuift de eerste keer ook aan en wanneer dit een meerwaarde blijkt te hebben, dan wordt deze discipline voortaan ook uitgenodigd om deel te nemen aan het overleg. Een goede afstemming tussen afdelingen met een beleidsmatige, een toetsende en een uitvoerende taak waarborgt meer continuïteit van beleid, een duidelijker gezicht naar de burger en meer aandacht voor het landschap met haar waarden.

(Zie ook project G2 in hoofdstuk 3.)

Koppeling RO-beleid met landschapsontwikkelingsplan

Voor het behoud van bestaande landschapswaarden is het voeren van een goed ruimtelijk ordeningsbeleid, via het bestemmingsplan, aanlegvergunningen en bouwvergunningen noodzakelijk. Daar waar nieuwe ontwikkelingen zich voordoen, biedt het Landschapsontwikkelingsplan een kader. De realisatie van natuur- en landschapsontwikkeling, recreatief medegebruik, versterken van cultuurhistorie en dergelijke, is onder andere mogelijk door randvoorwaarden te stellen aan bestemmingsplanwijzigingen, -ontheffingen en aanlegvergunningen. Een tijdige communicatie van deze randvoorwaarden naar de aanvrager is van groot belang, bijvoorbeeld bij een functiewijziging van het bestemmingsplan of bij een bouwvergunning. Dit is een taak voor de betreffende beleidsmedewerker, die het eerste contact heeft met de aanvrager. Begeleiding en het geven van advies over erfinrichting of -beplanting en/of het verstrekken van subsidie kan in een groot aantal gevallen stimulerend werken. Hierbij kan ook de landschapscoördinator een rol spelen. Toetsing doet zich in drie verschillende vormen voor:

1. Bij functieverandering is sprake van een aanpassing van het bestemmingsplan. Bij zo'n ingreep kunnen door de gemeente randvoorwaarden gesteld worden aan de

- landschappelijke inpassing. Zo kan ervoor gezorgd worden dat ontwikkelingen bijdragen aan de realisatie van het Landschapsontwikkelingsplan;
2. Bij een ontheffingsprocedure of vergunningverlening zou landschappelijke inpassing eveneens als een randvoorwaarde moeten worden gesteld;
  3. Een uitbreiding van bebouwing binnen het bouwblok is juridisch, volgens het bestemmingsplan, vaak toegestaan. In dit geval geeft de gemeente in een adviserende en stimulerende vorm aanbevelingen voor de landschappelijke inpassing van de bebouwing.

Bij landschappelijke inpassing moet gedacht worden aan de wijze waarop erfinrichting plaatsvindt (erfopbouw) en het toepassen van streekeigen beplantingselementen, zoals fruitrassen of knotbomen, op het erf of op kavelgrenzen. Het is de taak van de gemeente om initiatiefnemers te bewegen om mee te werken aan de versterking van het landschap. De bouwwerken in het buitengebied worden overigens ook getoetst aan de Welstandsnota.

Regelmatige communicatie met belanghebbenden

Het is voor het draagvlak van het uitvoeringsplan en de participatie van particulieren bij projecten belangrijk dat regelmatig informatie aan de bevolking wordt gegeven over de voortgang van het uitvoeringsprogramma. Dit kan via diverse middelen, bijvoorbeeld een nieuwsbrief, de gemeentelijke website en berichten in de krant. Hiermee kunnen particulieren geïnformeerd worden over projecten en geattendeerd worden op de mogelijkheden hieraan zelf ook bij te dragen. Denk bijvoorbeeld aan het herstel van kavelgrensbeplanting of aanleg van passende erfbeplanting.

Voor de continuïteit van de uitvoering en de betrokkenheid van bewoners is het belangrijk dat met enige regelmaat aansprekende voorbeelden van reeds uitgevoerde projecten onder de aandacht worden gebracht. Dit is een taak van de trekker van het plan, bijvoorbeeld de landschapscoördinator met ondersteuning van de verantwoordelijk wethouder. Hier kan een stimulerende rol van uit gaan, waardoor het draagvlak voor behoud en herstel van landschapskwaliteiten vergroot en ook anderen enthousiast gemaakt kunnen worden.

Diverse leden van de klankbordgroep hebben aangegeven actief te willen blijven als het gaat om landschapsbehoud en –versterking in Woerden. Deze enthousiaste betrokkenheid kan de gemeente benutten; hiervoor is blijvend aandacht nodig.
(Zie ook project B3 in hoofdstuk 3.)

Jaarlijks evaluatie voortgang Landschapsontwikkeling

Aanbevolen wordt om proactief handelen op basis van het Landschapsontwikkelingsplan mogelijk te houden met behulp van een geactualiseerd Uitvoeringsprogramma. Dit kan door de voortgang jaarlijks te evalueren op de volgende punten:

- de voortgang van de projecten;
- ontwikkelingen in het beleids- en financieringsinstrumentarium in relatie tot de projecten;
- de planning en prioritering van de projecten.

Elk jaar dienen de prioriteiten voor de uitvoeringsprojecten te worden bepaald en bijgesteld, waardoor steeds nieuwe projecten naar voren schuiven.

De evaluatie en actualisatie van het Uitvoeringsprogramma kan primair worden gedaan door de landschapscoördinator, onder intern multidisciplinair overleg. Indien dat wenselijk is, kunnen er externe organisaties uit een bestaande overlegstructuur, zoals een Klankbordgroep, bij betrokkenen worden. Dit heeft als voordeel dat er een slagvaardige groep betrokken blijft, waardoor het draagvlak voor de uitvoering wordt behouden.

Het overzicht 'Programmering' in Hoofdstuk 4 kan eenvoudig worden geactualiseerd om het Uitvoeringsprogramma actueel houden. Met een actief en actueel Uitvoeringsprogramma blijft het Landschapsontwikkelingsplan, en daarmee de kwaliteiten van het Woerdense landschap, onder de aandacht.

(Zie ook project B3 in hoofdstuk 3.)

3 Projecten

In dit hoofdstuk worden de projecten geïntroduceerd die gezamenlijk van belang zijn voor de uitvoering van het Landschapontwikkelingsplan. Aan bod komen het doel van het project en de werkzaamheden, de trekker en de overige betrokken partijen en een inschatting van de kosten op basis van de nu beschikbare informatie. De begroting is soms uitgesplitst in plankosten, uitvoeringskosten en inzet van ambtenaren. Wanneer dat bekend is, wordt onder het kopje financiering ook vermeld welke instantie (deels) zal betalen. De projecten zijn niet sectoraal ingedeeld, maar zijn gerubriceerd naar soortgelijke activiteiten. In de tabel 'Programmering' is dit voor de projecten overzichtelijk op een rij gezet, met een globale planning voor de komende jaren.

De projecten zijn onderverdeeld in de volgende rubrieken:

- G:** projecten die randvoorwaarde zijn binnen de gemeentelijke organisatie;
- L:** projecten gericht op landschapsverbetering;
- R:** projecten gericht op recreatieve voorzieningen;
- I :** integrale projecten;
- B:** concretiseren van beleid.

De gebruikte afkortingen zijn:

ILG: Investeringsbudget Landelijk Gebied

LEU: Landschap Erfgoed Utrecht

ANV: Agrarische natuur- en landschapsvereniging De Utrechtse Venen

ANL: Agrarische Natuurvereniging Lopikerwaard

HDSR: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

DLG: Dienst Landelijk gebied

GHBvT: Groene Hart Bureau voor Toerisme

SHHV: Stichts-Hollandse Historische Vereniging

RHC: Rijnland Historisch Centrum, streekarchivaris

EVZ: Ecologische VerbindingsZone

LOP: Landschapontwikkelingsplan

3.1 Projecten die randvoorwaarde zijn binnen gemeentelijke organisatie (G)

G1: Aanstellen landschapscöördinator	
Doel	Actieve insteek landschapskwaliteiten van beleid tot uitvoering en contact met eigenaren. Intensieve en pro-actieve begeleiding van ontwikkelingen die ingrijpend kunnen zijn voor het landschap
Omschrijving / Werkzaamheden	Zie hoofdstuk 2
Trekker	Gemeenteraad Woerden
Betrokkenen	Evt. buurgemeenten ivm samenwerking
Begroting	• 0,15 fte, ofwel €15.000,- per jaar • Daarnaast is het zeer aan te bevelen om jaarlijks een werkbudget voor de landschapscöördinator beschikbaar te stellen (t.b.v. voorlichting, kleine stimulansen e.d.). Te denken valt aan circa € 10.000,- tot € 20.000,-
Financiering	Gemeente Woerden, personeelskosten

G2: Interne afstemming tussen specialismen verbeteren	
Doel	Projecten bespreken, integraal afstemmingsoverleg. Voortdurende aandacht voor behoud van landschappelijke identiteit door adequate toetsing van initiatieven aan landschapsontwikkelingsplan en kennisuitwisseling tussen ambtenaren
Omschrijving / Werkzaamheden	Reguliere afstemming verbeteren
Trekker	Roulerend voorzitterschap
Betrokkenen	Afdelingen Ruimte, Afdeling Realisatie en Beheer
Begroting	Ambtelijke inzet
Financiering	Gemeente Woerden, personeelskosten

3.2 Projecten gericht op landschapsverbetering (L)

L1a: stimulering landschapsherstel in Oude Rijnland	
Doel	Behoud en herstel / terugbrengen hoogstamboomgaarden, laantjes en kavelgrensbeplanting
Omschrijving / Werkzaamheden	Gemeentelijke subsidie voor wanneer ILG niet volstaat en pro-actieve benadering door landschapscoördinator
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Landeigenaren, diverse (vrijwillige) landschapsbeheerploegen, ANV
Begroting	Jaarlijks € 10.000,- (afhankelijk van behoefte)
Financiering	Co-financiering door Provincie Utrecht (70%), overige (30%) door andere partijen.

L1b: stimulering landschapsherstel in Veenweideland	
Doel	Behoud en herstel / terugbrengen kavelgrensbeplanting nabij de bebouwing, geriefhoutbosjes verder het land in en beplanting langs historische waterlopen
Omschrijving / Werkzaamheden	Gemeentelijke subsidie voor wanneer ILG niet volstaat en pro-actieve benadering door landschapscoördinator
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Landeigenaren, diverse (vrijwillige) landschapsbeheerploegen, ANV, ANL
Begroting	Jaarlijks € 10.000,- (afhankelijk van behoefte)
Financiering	Co-financiering door Provincie Utrecht (70%), overige (30%) door andere partijen. Mogelijk benutten 'Pilot groen-blauwe diensten' via gebiedscommissie De Venen.

L2: Stimuleren en ondersteunen landschapsbeheerploegen	
Doel	Waarborgen duurzaam beheer landschapselementen, kennisoverdracht over technieken en waarden, burgerparticipatie. Vele handen maken licht werk, vergroten draagvlak voor een verzorgd landschap, verlagen drempel om zelf landschapselementen aan te leggen.
Omschrijving / Werkzaamheden	Faciliteren landschapsbeheerploegen (knotten, snoeien e.d.) met initiatief, kennis, en materiaal
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator en hoofd afdeling beheer
Betrokkenen	Agrarische natuur- en landschapsvereniging De Utrechtse Venen (ANV), ANL, Landschap Erfgoed Utrecht (LEU), Landschapswerkgroep Utrecht-west*, overige vrijwilligers.
Begroting	Inzet ambtenaren en gebruik van materialen

*De landschapswerkgroep Utrecht-west was vertegenwoordigd in de klankbordgroep. Het is een onafhankelijke en zeer deskundige werkgroep op basis van vrijwilligers, die nog op zoek is naar uitbreiding van het werkgebied. Deze werkgroep is in te zetten voor circa €20,- per persoon per dag. Hier liggen kansen voor Woerden!

L3: Stimulering landschappelijke inpassing van bestaande en nieuwe (agrarische) bebouwing	
Doel	Combinatie van behoud landschapswaarden in kleinschalige linten en vitaal houden agrarische bedrijvigheid, ook wanneer ontwikkelingen passen binnen bestemmingplan
Omschrijving / Werkzaamheden	Inzet landschapscoördinator ter ondersteuning bij landschappelijke inpassing van nieuwe bebouwing of nevenactiviteiten, interdisciplinaire afstemming tussen gemeentelijke afdelingen, actieve benadering van initiatiefnemers, meedenken in planvorming en subsidieaanvraag
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Afdeling Ruimte, Afdeling Dienstverlening (vergunningverlener en het omgevingsloket), initiatiefnemers
Begroting	Ambtelijke inzet

L4: Landschappelijke verzachting van bestaande harde dorpsranden	(zie ook L1b)
Doel	Verzachten van de harde uitstraling van dorpsranden met streekeigen beplanting binnen bestaande kavelstructuur
Omschrijving / Werkzaamheden	Actieve benadering van grondeigenaren en gezamenlijk onderzoeken mogelijkheden, uitwerken plannen en aanvragen subsidie voor aanleg en beheer (bestaande harde randen). Bij nieuwe bouwlocaties moet de inpassing van de rand meteen in het plan worden meegenomen. Zoeken naar mogelijkheden voor combinatie met ommetjes vanuit de kern (zie ook R2a en b en I2).
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Grondeigenaren
Begroting	• plankosten: € 5000,- per rand • communicatie: ambtelijke inzet landschapscoördinator • uitvoeringskosten: € 10.000,- per rand
Financiering	Zoveel mogelijk meeliften met stedelijke investeringen. Daarnaast gemeentelijke subsidie op plantmateriaal, co-financiering van provincie gewenst (vervolgens beheer uit ILG of soortgelijk potje)

3.3 Projecten gericht op recreatieve voorzieningen (R)

R1: Oversteekbaarheid Oude Rijn, A12 en spoorlijn verbeteren	
Doel	Verbeteren veilige en aantrekkelijke verbinding tussen Woerden, Harmelen enerzijds en Veenweideland anderzijds. Faciliteren aantrekkelijke, groene verbindingen stad-land en faciliteren uitbreiding mogelijkheden recreatieve routes en andere voorzieningen door aanleg van bruggen en/of tunnels. De haalbaarheid eerst onderzoeken.
Omschrijving / Werkzaamheden	Onderzoeken mogelijkheden en samenwerkingspartners voor realisatie recreatieve bruggen over Oude Rijn en onderdoorgangen A12 / Spoor. Ook aandacht voor toeleidende paden nodig.
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Mogelijke initiatiefnemers landgoed, A12 BRAVO, Prorail, Dorpsplatforms, grondeigenaren
Begroting	€ 50.000 - €100.000,- per kruising
Financiering	Nadere afspraken maken over verdeling kosten tussen gemeente Woerden en andere betrokken partijen

R2a: ontwikkelen dorpsommetje Zegveld	
	(zie ook L1b)
Doel	Verbeteren directe toegankelijkheid landschap vanuit het dorp en daardoor tevens vergroten van de betrokkenheid van bewoners bij het landschap. De ambitie is 'wandelen door boerenland'; verharde paden zijn bv. niet nodig.
Omschrijving / Werkzaamheden	Bottum-up communicatietraject starten om gezamenlijk kansen te onderzoeken en vervolgens te komen tot een gedragen plan tot en met realisatie. Toepassen regelingen zoals subsidie voor wandelpaden door boerenland.
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Werkgroep recreatie binnen dorpsplatform Zegveld, Recreatieschap, GroenBlauwe Diensten, Waterschap HDSR, Agrarische natuur- en landschapsvereniging de Utrechtse Venen, Natuurmonumenten, Provincie Utrecht (De Venen), DLG, particuliere grondeigenaren, VVV / GHBVT
Begroting	Communicatie door landschapscoördinator
Financiering	Overige organisaties en externe partijen. Eventueel bijdrage gemeente en provincie nader te bezien.

R2b: ontwikkelen dorpsommetje Kamerik	(zie ook L1b)
Doel	Verbeteren directe toegankelijkheid landschap vanuit het dorp en daardoor tevens vergroten van de betrokkenheid van bewoners bij het landschap. De ambitie is 'wandelen door boerenland'; verharde paden zijn bv. niet nodig.
Omschrijving / Werkzaamheden	Bottum-up communicatietraject starten om gezamenlijk kansen te onderzoeken en vervolgens te komen tot een gedragen plan tot en met realisatie. Toepassen regelingen zoals subsidie voor wandelpaden door boerenland.
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Dorpsplatform (waaronder 'werkgroep wandelpaden door boerenland'), Recreatieschap, Programmabureau De Venen, Kamerik op de Kaart, GroenBlauwe diensten, Waterschap HDSR, VVV / GHBvT, overige grondeigenaren, Agrarische natuur- en landschapsvereniging de Utrechtse Venen.
Begroting	Communicatie door landschapscoördinator
Financiering	Overige organisaties en externe partijen. Eventueel bijdrage gemeente en provincie nader te bezien.

R2c: ontwikkelen dorpsommetjes Woerden	(zie ook L1b)
Doel	Verbeteren directe toegankelijkheid landschap vanuit het dorp aan meerdere zijden en daardoor tevens vergroten van de betrokkenheid van bewoners bij het landschap. De ambitie is 'wandelen door boerenland'; verharde paden zijn bv. niet overal nodig.
Omschrijving / Werkzaamheden	Bottum-up communicatietraject(en) starten om gezamenlijk kansen te onderzoeken en vervolgens te komen tot een gedragen plan tot en met realisatie. Toepassen regelingen zoals subsidie voor wandelpaden door boerenland.
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Agrarische natuur- en landschapsvereniging de Utrechtse Venen, Wijkplatforms, bewoners, grondeigenaren, Woerden Aktief, Stichting Bredius, Gilde, Stichting Groene Hart, Stichting Monumenten, VVV / GHBvT. Specifiek voor recreatieplas: Projectgroep Recreatieplas Cattenbroek en afdeling Ruimte (recreatie).
Begroting	Communicatie door landschapscoördinator
Financiering	Overige organisaties en externe partijen. Eventueel bijdrage gemeente en provincie nader te bezien.

R2d: ontwikkelen dorpsommetjes Harmelen	(zie ook L1b)
Doel	Verbeteren directe toegankelijkheid landschap vanuit het dorp aan meerdere zijden en daardoor tevens vergroten van de betrokkenheid van bewoners bij het landschap. De ambitie is 'wandelen door boerenland'; verharde paden zijn bv. niet overal nodig.
Omschrijving / Werkzaamheden	Bottum-up communicatietraject(en) starten om gezamenlijk kansen te onderzoeken en vervolgens te komen tot een gedragen plan tot en met realisatie. Toepassen regelingen zoals subsidie voor wandelpaden door boerenland.
Trekker	Gemeente Woerden, landschapscoördinator
Betrokkenen	Agrarische natuur- en landschapsvereniging de Utrechtse Venen, dorpsplatform, Recreatieschap, programmabureau Stad en Land Utrecht, grondeigenaren, Waterschap HDSR, VVV / GHBvT, Stichting Groene Buffer
Begroting	Communicatie door landschapscoördinator
Financiering	Overige organisaties en externe partijen. Eventueel bijdrage gemeente en provincie nader te bezien.

R3: kleinschalige parkeergelegenheid voor fietsrecreatie	
Doel	Parkeeroverlast beperken en faciliteren recreatief gebruik buitengebied
Omschrijving / Werkzaamheden	Onderzoeken meest geschikte locaties op meerdere plekken langs routes of bij knooppunten. (Langs de Oude Meije is de behoefte door de bevolking reeds aangegeven.) Planvorming en aanleg van eenvoudige, kleinschalige parkeervoorziening waar recreatieve fietsers hun auto kunnen achterlaten. Tevens onderzoeken mogelijkheden langs provinciale weg.
Trekker	Gemeente Woerden: landschapscoördinator
Betrokkenen	Afdeling Ruimte (verkeer en recreatie, RO), recreatie-ondernemers, ANWB, Afdeling communicatie ivm bekendheid en eventuele informatieve bebording, Provincie Utrecht
Begroting	Plankosten: € 2500,- per parkeerplaats Ambtelijke inzet Uitvoeringskosten: € 1000,- per parkeergelegenheid (o.b.v. halfverharding en korte toegangsweg)
Financiering	Gemeente Woerden, co-financiering gewenst (mogelijkheden onderzoeken van samenwerking met recreatie-ondernemers en andere partijen)

3.4 Integrale projecten (I)

I1: Recreatieve potentie cultuurhistorische elementen onderzoeken	
Doel	Beleefbaarheid van cultuurhistorische objecten stimuleren door planaanpak instandhouding cultuurhistorisch erfgoed met nieuwe functies. Publieksbereik vergroten door informatie / educatie (zoals Limes, oude Hollandse waterlinie, watererfgoed) en dit een rol geven in de landschapsbeleving.
Omschrijving / Werkzaamheden	Uitzoeken behoeften voor instandhouding van cultuurhistorische elementen en kansen voor nieuwe (functionele) allianties, onderlinge verbinding tussen elementen verbeteren, benutten recreatieve potenties, Plan opstellen.
Trekker	Gemeente Woerden, beleidsmedewerker cultuurhistorisch erfgoed en archeologie
Betrokkenen	Beleidsmedewerkers cultuurhistorisch erfgoed, archeologie RO en recreatie, Stichts-Hollandse Historische Vereniging (SHHV), Stichting Hugo Kotestein, streekarchivaris RHC, beheerders van cultuurhistorische elementen, grondeigenaren
Begroting	Planvorming en communicatie: ambtelijke inzet
Financiering	Uitvoering begroten in het op te stellen plan, met speciale aandacht voor de financiering

I2: Landschappelijke inpassing westrand Woerden	
Doel	Verzachten harde aanblik bebouwingsrand
Omschrijving / Werkzaamheden	Integrale aanpak van beeldkwaliteit stadsrand, ommetjes vanuit de wijk, wateropgave en natuurontwikkeling.
Trekker	Venster Bodegraven - Woerden
Betrokkenen	Gemeente Woerden, A12 BRAVO, WSHD, Stichting Groene Hart
Begroting	• plankosten: € 25.000,- • communicatie: ambtelijke inzet • uitvoering: € 10.000,- per hectare (voor inrichting inclusief grondverzet)
Financiering	Provincie Utrecht, HDSR, Stichting Groene Hart, gemeente Woerden, meeliften met financiering A12-BRAVO.

I3: Meeliften met ontwikkeling Ecologische Verbindingszone (EVZ) om landschap en beleving te versterken	
Doel	Uitvoering geven aan doelen uit LOP in combinatie met realisatie EVZ
Omschrijving / Werkzaamheden	Actieve participatie van gemeente Woerden bij uitwerken plannen voor EVZ, koppelen andere functies
Trekker	Provincie / Gebiedscommissies
Betrokkenen	Landschapscoördinator gemeente Woerden, grondeigenaren, natuurbeherende instanties
Begroting	Ambtelijke inzet plankosten en uitvoering: nader te bepalen
Financiering	Provincie Utrecht, gebiedscommissies

I4: Integrale ontwikkeling waterberging	
Doel	Op duurzame wijze invulling geven aan waterbergingsopgave in relatie tot behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, waar mogelijk gecombineerd met recreatie en natuur.
Omschrijving / Werkzaamheden	Concreet maken waterbergingsopgave; na de kwantificering van de opgave zoeken naar locatie en wijze van inrichten bepalen.
Trekker	HDSR
Betrokkenen	Gemeente Woerden, grondeigenaren, Agrarische natuur- en landschapsvereniging de Utrechtse Venen, dorpsplatform, Recreatieschap
Begroting	Nader te bepalen
Financiering	HDSR

I5: Denktank innovatieve ontwikkelingen lange termijn	
Doel	Open dialoog, zowel binnen gemeentelijke organisatie als daarbuiten. Brede bekendheid met de problematiek 'pompen of verzuipen' en aanjagen bewustwordingsproces. Stimulans voor ondernemers om mee te bewegen met deze ontwikkeling en discussie over houdbaarheid bestaande landschapsbeeld.
Omschrijving / Werkzaamheden	Opstarten discussie, platform, internetforum e.d. Onderwerpen zijn bv. innovatie en diversificatie agrarische bedrijfsvoering, toekomstgerichtheid ondernemingen
Trekker	Gemeente Woerden: afdeling communicatie
Betrokkenen	Zoveel mogelijk personen binnen het gemeentehuis en daarbuiten, zoals Stichting Groene Hart, HDSR, ANV,ANL etc.
Begroting	• ambtelijke inzet • opzetten initiatief en communicatiemiddelen: € 5000,-
Financiering	Gemeente Woerden, mogelijkheden onderzoeken bijdrage door Nationaal landschap Groene Hart

3.5 Projecten die het gemeentelijk beleid concretiseren (B)

B1a: Opstellen Beeldkwaliteitplan Buitengebied	
Doel	Speciale aandacht voor beeldkwaliteit in linten en dorpsranden, toetsingskader vastleggen ten behoeve van behoud karakteristieke linten in het landschap van de gemeente Woerden
Omschrijving / Werkzaamheden	Opstellen beeldkwaliteitplan buitengebied (splitsen Oude Rijnland en Veenweideland, bezien of plangebied van Venster Woerden-Bodegraven eruit gelaten kan worden (zie B1b)). Tevens inzetten voor voorlichting, ivm bekendheid met gebiedskwaliteiten en mogelijkheden passende inpassing
Trekker	Landschapscoördinator
Betrokkenen	Afdeling Ruimte, stedenbouwkundige, Commissie Welstand
Begroting	• Plankosten: € 35.000,- • Ambtelijke inzet
Financiering	Gemeente Woerden

B1b: Opstellen Beeldkwaliteitplan Venster Woerden-Bodegraven	
Doel	Speciale aandacht voor beeldkwaliteit in het landschap tussen Woerden en Bodegraven en het behoud van waarden veiligstellen
Omschrijving / Werkzaamheden	Opstellen beeldkwaliteitplan; tevens inzetten voor voorlichting, ivm bekendheid met gebiedskwaliteiten en mogelijkheden passende inpassing
Trekker	Venster Woerden - Bodegraven
Betrokkenen	Gemeente Woerden Afdeling Ruimte, stedenbouwkundige, Commissie Welstand, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland
Begroting	• Plankosten: € 20.000,- • Ambtelijke inzet
Financiering	Provincie Utrecht (en Zuid-Holland)

B2: Integrale benadering landschap tussen Woerden en Harmelen	
Doel	Regie bewaren en voorkomen van ad-hoc ontwikkelingen in waardevol landschap door strikte landschappelijke voorwaarden te stellen ter compensatie van onafwendbare landschapsverstoring en tevens landschapsversterking te bewerkstelligen
Omschrijving / Werkzaamheden	Masterplan Ruimtelijke Kwaliteit. Heldere eisen stellen aan verantwoorde landschappelijke detailinpassing van grote infrastructuur en andere ontwikkelingen. Integraal maken gebiedsgerichte opgave in combinatie met instandhouding agrarisch gebruik, recreatieve dooradering, ontwikkelen ecologische verbindingen, instandhouden cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten.
Trekker	Gemeente Woerden Afdeling Ruimte
Betrokkenen	Provincie, A12 Bravo, Gebiedscommissie De Venen, andere initiatiefnemers in het gebied tussen Woerden en Harmelen
Begroting	• Plankosten: €50.000,- • Ambtelijke inzet
Financiering	Gemeente Woerden

B3: Communicatieplan landschap	
Doel	Aandacht voor landschap vasthouden bij het grote publiek en jaarlijkse evaluatie voortgang LOP
Omschrijving / Werkzaamheden	Opstellen communicatieplan en iemand verantwoordelijkheid geven voor de uitvoering daarvan. Opstellen promotiemateriaal, persberichten e.d.
Trekker	Landschapscoördinator
Betrokkenen	Afdeling communicatie, Dorpsplatforms
Begroting	• Communicatie: ambtelijke inzet • promotiemateriaal: € 2500,- tot € 7500,- per jaar
Financiering	Gemeente Woerden. Onderzoeken mogelijkheden voor cofinanciering door Nationaal Landschap of gebiedscommissies

B4: Opstellen Cultuurhistorische waardenkaart	<i>Let op: niet alleen een landschaps- component; integrale aanpak gewenst</i>
Doel	Meer inzicht in de bestaande cultuurhistorische waarden, voor een beter inzicht in de effecten van een ingreep op de cultuurhistorische (en landschaps-)waarden. Dit geldt zowel voor de 'groene' als voor de 'rode' cultuurhistorische waarden. In het kader van de 'momo' (herziening monumentenwetgeving) maakt dit deel uit van de eerste pijler: Erfgoed inbedden in Ruimtelijke Ordening.
Omschrijving / Werkzaamheden	De inventarisatie die in het kader van de 'momo' wordt vereist (stap 1) heeft vijf thema's: infrastructuur, ensembles, agrarisch erfgoed, landelijk karakter en buitenplaatsen. Aanpassen bestemmingsplan (sloop- en aanlegvergunningstelsel) en aangrenzend beleid (erfgoedverordening en welstandsnota) kan vervolgens aan de orde zijn (stap 2).
Trekker	Gemeente Woerden: Afdeling Ruimte
Betrokkenen	Beleidsmedewerkers cultuurhistorisch erfgoed, archeologie en recreatie, Stichts-Hollandse Historische Vereniging (SHHV), Stichting Hugo Kotestein, streekarchivaris RHC, Monumentencommissie, Stichting Groene Hart
Begroting	€ 30.000,-
Financiering	Gemeente Woerden

4 Programmering

Behoud, herstel en ontwikkeling van landschapswaarden kan rekenen op een groot draagvlak bij de bevolking. Dat de gemeente Woerden nu een landschapsontwikkelingsplan heeft is een goede eerste stap. De kwaliteiten van het landschap van de gemeente Woerden zijn echter kwetsbaar en behoeven daarom voortdurend aandacht, zowel in de conserverende sfeer van het Bestemmingsplan Buitengebied, als op de meer ontwikkelingsgerichte manier van het Landschapsontwikkelingsplan. Om ook in de toekomst de benodigde aandacht voor het landschap te waarborgen, is het noodzakelijk om daarvoor iemand verantwoordelijk te stellen: de landschapscoördinator.

Aanstellen Landschapscoördinator

Het eerste project, G1 Aanstellen Landschapscoördinator, legt dan ook de basis voor de meeste andere projecten. De landschapscoördinator is namelijk de persoon die voorturend de vinger aan de pols houdt bij ontwikkelingen in het landschap. Hij/zij houdt, onder andere, de collega's scherp als het gaat om ruimtelijke kwaliteit van het landschap, legt contacten voor samenwerking met andere partijen, vraagt subsidies aan, biedt advies aan initiatiefnemers waardoor de ontwikkelingen in het landschap beter kunnen worden gestuurd in de richting van de gemeentelijke wensen. Het is de bedoeling dat inzet van de landschapscoördinator leidt tot het mede-financieren van projecten door andere partijen. De landschapscoördinator verdient als het ware zichzelf dus hoogst waarschijnlijk terug. Kortom, een trekker voor het landschap van Woerden is een cruciale en verstandige investering wanneer de gemeente het landschap een warm hart toedraagt.

De financiële middelen van de gemeente Woerden noodzaken tot het stellen van prioriteiten en het zoeken naar partners om financiering van projecten mee te organiseren. Door het opknippen van projecten in verschillende fases of delen kan financiering van die projecten worden uitgesmeerd over meerdere jaren, waardoor budgettering vergemakkelijkt. Het is de bedoeling dat de programmering elk jaar wordt geëvalueerd en zo nodig wordt bijgesteld. Het is de uitdrukkelijke wens om de projecten uit dit Uitvoeringsprogramma binnen de looptijd van het LOP (10 jaar) uit te voeren. De programmering in de tabel op de volgende bladzijden is een opzet voor de verdeling van de projecten over de komende jaren. De gemeenteraad beslist jaarlijks welke projecten daadwerkelijk op de begroting worden gezet. Aan deze voorgenomen projectplanning kunnen daarom geen rechten worden ontleend.

In de regeling LOP 2010+, die mogelijk gecontinueerd wordt, is het mogelijk voor de gemeente om uitvoeringsprojecten behorende bij een vastgesteld LOP gesubsidieerd te krijgen.

Nummer en naam project	Inschatting van kosten		Financiering	Planning									
	jaarlijks	eenmalig		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
G1: aanstellen landschapscöördinator (inzet G1 in de meeste andere projecten noodzakelijk!)	€ 30.000,- + werkbudget		personeelskosten										
G2: Interne afstemming tussen specialismen verbeteren	(G1)		-										
L1a: stimulering landschapsherstel in Oude Rijnland	€10.000,-		ILG, evt. aangevuld door gemeente Woerden										
L1b: stimulering landschapsherstel in Veenweideland	€10.000,-		ILG, evt. aangevuld door gemeente Woerden										
L2: Stimuleren en ondersteunen landschapsbeheerploegen	(G1)		-										
L3: Stimulering landschappelijke inpassing van bestaande en nieuwe (agrarische) bebouwing	(G1)												
L4: Landschappelijke verzachting van harde dorpsranden (randen verspreid aanpakken)	(G1)	€5000,- plankosten + € 10.000,- uitvoering per rand / meeliften met stedelijke uitbreiding	gemeente Woerden en co-financiering Provincie										

Nummer en naam project	Begroting		Financiering	Planning									
	jaarlijks	eenmalig		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
R1: Oversteekbaarheid Oude Rijn, A12 en spoorlijn verbeteren <i>(elke 3 jaar 1 veilige oversteek onderzoeken)</i>	(G1)	n.t.b. na haalbaarheids-onderzoeken	nadere afspraken maken over verdeling kosten tussen gemeente Woerden en andere betrokken partijen (zoals bv Prorail)										
R2a: ontwikkelen dorpsommetje Zegveld <i>(volgorde a t/m d willekeurig; nader bepalen o.b.v. inschatting kansrijkheid realisatie)</i>	(G1)	planvorming: € 5000,- tot € 10.000,- uitvoering: € 25.000,-	gemeente Woerden, provinciale cofinanciering en derden										
R2b: ontwikkelen dorpsommetje Kamerik <i>(volgorde a t/m d willekeurig; nader bepalen o.b.v. inschatting kansrijkheid realisatie)</i>	(G1)	planvorming: € 5000,- tot € 10.000,- uitvoering: € 25.000,-	gemeente Woerden, provinciale cofinanciering en derden										
R2c: ontwikkelen dorpsommetjes Woerden <i>(volgorde a t/m d willekeurig; nader bepalen o.b.v. inschatting kansrijkheid realisatie)</i>	(G1)	planvorming: € 5000,- tot € 10.000,- uitvoering: € 25.000,-	gemeente Woerden, provinciale cofinanciering en derden										
R2d: ontwikkelen dorpsommetjes Harmelen <i>(volgorde a t/m d willekeurig; nader bepalen o.b.v. inschatting kansrijkheid realisatie)</i>	(G1)	planvorming: € 5000,- tot € 10.000,- uitvoering: € 25.000,-	gemeente Woerden, provinciale cofinanciering en derden										

Nummer en naam project	Begroting		Financiering	Planning									
	jaarlijks	eenmalig		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
R3: kleinschalige parkeergelegenheid voor fietsrecreatie (elke 2 jaar 1 parkeervoorziening)	(G1)	Plankosten: € 2500,- per parkeerplaats Uitvoeringskosten: € 750,- per parkeerplaats	gemeente Woerden en / of (co)financiering door provincie of derden										
I1: Recreatieve potentie cultuurhistorische elementen onderzoeken	(G1)		-										
I2: Landschappelijke inpassing westrand Woerden		plankosten: € 25.000,- uitvoering: € 10.000,- per hectare	Provincie Utrecht HDSR, A12 BRAVO, Gemeente Woerden, Stichting Groene Hart										
I3: Meeliften met ontwikkeling EVZ om landschap en beleving te versterken	(G1)	nader te bepalen per EVZ, afhankelijk van te bereiken doelen	Provincie Utrecht, gebiedscommissies										
I4: Integrale ontwikkeling waterberging	(G1)	nader te bepalen	HDSR										
I5: Denktank innovatieve ontwikkelingen lange termijn (voortdurende aandacht, nadruk inzet bij opstarten)	(G1)	€ 5000,-	Gemeente Woerden, Nationaal landschap Groene Hart, Provincie Utrecht (?)										

Nummer en naam project	Begroting		Financiering	Planning									
	jaarlijks	eenmalig		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
B1a: Opstellen Beeldkwaliteitplan Buitengebied		Plankosten: € 35.000,-	Gemeente Woerden										
B1b: Opstellen Beeldkwaliteitplan Venster Woerden – Bodegraven		Plankosten: € 20.000,-	Provincie Utrecht (en Zuid-Holland)										
B2: Integrale benadering landschap tussen Woerden en Harmelen		Plankosten: € 50.000,-	Gemeente Woerden										
B3: communicatieplan landschap <i>(voortdurende aandacht, nadruk inzet bij opstarten)</i>	(G1) + promotiemateriaal: € 2500,- tot € 7500,-		Gemeente Woerden, co- financiering door Nationaal Landschap of gebiedscommissies?										
B4: Opstellen Cultuurhistorische waardenkaart		Plankosten: € 30.000,- tot € 50.000,-	Gemeente Woerden										